

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica

Odbor integrovaného povoľovania a kontroly

974 01 Banská Bystrica, Jegorovova 29B

Číslo: 3237-7748/47/2017/Rau

SPRÁVA O ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLE

č. 3/2017/Rau/P

Environmentálnu kontrolu (ďalej len „kontrola“) vykonala Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „SIŽP“), ako príslušný odborný kontrolný orgán – orgán štátneho dozoru podľa § 9 ods. 1 písm. a) a § 10 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 32 ods. 1 písm. d) zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“). Počas kontroly a pri vypracovaní správy o kontrole sa postupovalo podľa zákona a primerane v súčinnosti so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole“).

A. Kontrola

Typ kontroly:	§ 34 ods. 9 zákona - Mimoriadna
Podnet:	Nie
Výsledok:	§ 35 ods. 2 písm. b) zákona - Pokuta
Odstúpené:	Nie

B. Orgán štátneho dozoru

Inšpektor:	Ing. Katarína Raučinová
Telefón:	048 471 96 50
Elektronická adresa:	katarina.raucanova@sizp.sk

C. Prevádzkovateľ

Názov podľa OR:	FORTISCHEM a.s.	
Adresa sídla:	M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky	
IČO:	46 693 874	
Kontrola oznámená:	17.2.2017	Spôsob: Elektronickou poštou

Zúčastnené osoby za prevádzkovateľa:

- Ing. Miroslav Kováč: splnomocnený k zastupovaniu prevádzkovateľa vo veciach kontroly
- RNDr. Mária Danišová: vedúca OTL, útvar životného prostredia a manažmentu rizík
- Ing. Jozef Mrllák: vedúci závodu Karbid
- Ing. Július Maňuch: vedúci výroby karbidu vápnika

Telefón: 046/568 32 20 (RNDr. Danišová), 046/568 32 00 (Ing. Kováč)

D. Prevádzka

Názov podľa IP: Výroba karbidu vápnika, výroba acetylénu
Adresa prevádzky: M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky
Variabilný symbol: 470100705
Integrované povolenie: č. 1533-14510/2007/Kor/470100705
Vydané: 8.6.2006
Právoplatné: 2.7.2007
Projektovaná kapacita: bez projektovej kapacity
Kategória:

4.2. e) Výroba anorganických chemických látok, ktorými sú nekovy, oxidy kovov alebo iné anorganické zlúčeniny, najmä karbid vápnika, kremík, karbid kremíka.

E. Časová os

Posledná kontrola: 9.3.2016
Kontrolované obdobie: 29.11.2016 – 21.2.2017
Začatie kontroly: 21.2.2017
Prvé miestne zisťovanie: 21.2.2017
Vypracovanie správy: 7.3.2017
Doručenie správy: Osobné prevzatie spln. zástupcom dňa 9.3.2017

F. Zameranie kontroly – opis

Mimoriadna kontrola bola vykonaná v súvislosti s oznámeným neprevádzkovaním filtra F4 a podľa § 34 zákona o IPKZ zameraná na zisťovanie dodržiavania podmienok integrovaného povolenia a zisťovanie, či nedošlo k zmene okolností, ktoré môžu viesť k zmene povolenia.

G. Stav prevádzky – opis

Technológia prípravy surovín pozostáva z technologických uzlov, ktoré produkujú prach: vykládky, pásovej dopravy, drvenia, triedenia, sušenia koksu v rotačných peciach. Z jednotlivých technologických uzlov prípravy surovín je odpadový plyn obsahujúci prach odsávaný a odvádzaný do textilných filtračných zariadení typu Alfa Jet Plus (filtračné batérie F3 a F4) a následne vypúšťaný do vonkajšieho ovzdušia. Odprášenie výklopníka koksu, drvenia koksu, pásovej dopravy koksu a elektródovej hmoty z výklopníka a zo skladu je cez filter F4. Odprášenie váženia, zmiešavania a dopravy surovín do technológie výroby karbidu vápnika je cez filter F3, ktorý je v prevádzke takmer trvale. Filter F4 sa prevádzkuje prerušovane podľa požiadaviek na dopravu koksu a elektródovej hmoty. Z dôvodu vyššej účinnosti odlučovania koksového prachu sú v čase prevádzkovania filtra F4 odsávané aj presypové miesta koksu pripojené aj na filter F3. Zachytený koksový prach z odsávania cez F4 a vápno - koksový prach z odsávania cez F3 sú skladované v zásobníkoch a pomocou teleskopických hubíc plnené do autocisterien, príp. big-bagov, alebo kontajnerov. Vyústenie F4 je do výduchu č. 501 a vyústenie F3 je do výduchu č. 527 s odvádzaním do 100 m komína. Sušiareň mokrého koksu je odprášená filrami FKC s vyústením do výduchov č. 502 a 503 (16,8 m). Presypy dopravy surovín sú odsávané cez ďalší filter FKC a vyčistená vzdušnina je odvádzaná výduchom č. 504 (18,6 m).

H. Použité podklady

1. Integrované povolenie a všetky jeho súvisiace zmeny.
2. Prevádzková evidencia - Vápenka a záznamy pre filtračné zariadenia (kniha porúch).
3. Správa o oprávnenom meraní emisií: TZL, CO, SO₂, NO_x ako NO₂ a HCN z technologických zariadení Výroba karbidu vápnika (výduchov V501, V513 a V527). Evidenčné číslo správy: 02/564/2016 zo dňa 03.01.2017.
4. Oznámenie prevádzkovateľa zo dňa 30.1.2017 o poruche na filtri F4.
5. Miestny prevádzkovo – bezpečnostný poriadok pre výrobu karbidu vápnika
6. Súbor technicko – prevádzkových parametrov a technicko – organizačných opatrení na zabezpečenie ochrany ovzdušia pri prevádzke zdroja znečisťovania „Výroba a spracovanie karbidu vápnika“ evidenčné č. 3030018/2016.

I. Kontrolné zistenia

1. Podmienky v časti II. A.1. Všeobecné podmienky, bod 1.6

1.6 Prevádzka musí byť prevádzkovaná v súlade s platnou dokumentáciou (technické a prevádzkové podmienky výrobcov zariadení, prevádzkové predpisy vypracované v súlade s podmienkami výrobcov zariadení a s podmienkami jej užívania, schválenými súbormi technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení) a s podmienkami určenými v rozhodnutiach príslušného orgánu štátnej správy ochrany ovzdušia, štátnej vodnej správy, štátnej správy odpadového hospodárstva.

a v časti II. A.5. Podmienky pre prevádzku technologických zariadení, bod 5.4

5.4 Prevádzkovateľ musí dodržiavať spôsoby odsávania a odlučovania tuhých znečisťujúcich látok podľa prevádzkového poriadku a udržiavať odsávacie a odlučovacie zariadenia v dobrom technickom stave.

Zistený stav	Nedodržaná
Opis	Áno

V dňoch 29. a 30.11.2016 bolo vykonané oznámené oprávnené periodické meranie emisií na výduchoch č. 501, 513 a 527 výroby karbidu vápnika meracou skupinou EKO-TERM SERVIS s.r.o. Meranie preukázalo dodržanie emisných limitov na výduchoch č. 513 a č. 527. Meranie emisií TZL na výduchu č. 501- vykládka, drvenie a triedenie koksu - bolo vykonané dňa 29.11.2016, emisný limit nebol vyhodnotený z dôvodu poruchy filtra. Obsluha filtračného zariadenia F4 v deň vykonania merania, t. j. **29.11.2016** zistila a nahlásila poruchu na odsávacom potrubí do filtra F4. Po odstránení netesnosti bola pred spustením filtra F4 vykonaná kontrola, pri ktorej bola zistená netesnosť na deliacej stene nádoby filtra. Podľa záznamov v Knihe opráv bola netesnosť odstránená a filter uvedený do prevádzky dňa 30.11.2016. Nové meranie emisií z dôvodu vyčaranej kapacity meracej skupiny vykonané nebolo. V dňoch 13.1. až 15.1. 2017 sa vyskytla ďalšia porucha, bola vykonaná oprava rozvodu oklepového vzduchu a spadnutého filtračného koša. Od **18.1.2017** je filtračné zariadenie F4 odstavené z dôvodu poruchy obežného kolesa ventilátora filtra F4. Obhliadkou zariadení pri kontrole bolo zistené, že na filtri je demontovaná časť potrubia pred ventilátorom a obežné koleso ventilátora. Všetky poruchy a opravy sú zaznamenané v Knihe opráv. Podľa vyjadrenia prevádzkovateľa a schémy na riadiacom PC predmetných

technologických uzlov je odsávanie čiastočne prepojené na filter F3 a FKC. Prevádzkovateľ nemá k dispozícii chýbajúce náhradné diely ani náhradné filtračné vložky do filtra Alfa Jet Plus, preto filter nebolo možné uviesť bezodkladne do prevádzkyschopného stavu. Nová náplň do filtra je objednaná s termínom dodania do 31.1.2017. Predbežný termín opravy ventilátora filtra F4 je v prvej polovici marca 2017. Po oprave ventilátora a výmene filtračných vložiek bude filter F4 spustený do prevádzky, pričom sa vykoná nové meranie emisií z výduchu č. 501.

Prevádzkovateľ inšpekcii poruchu na filtračnom zariadení F4 oznámil dňa **30.1.2017**. Počas poruchy na filtri F4 nie je odsávaný výklopník koksu. Odsávanie dopravných trás je čiastočne presmerované do filtrov F3 a FKC, ktoré sú týmto predimenzované (obj. tok na F3 = 13 878 m³/h, filtračná plocha 169 m², obj. tok na F4 = 53 370 m³/h, filtrač. plocha 635 m² – údaje z prevádzkovej dokumentácie). Neprevádzkovanie odsávacieho systému a filtra má sekundárne negatívny dopad na činnosť karbidových pecí – zvýšený podiel prachu a zmenené tlakové pomery. Prevádzkovateľ nemá k dispozícii nevyhnutné náhradné diely, ani filtračné vložky, ktoré by mohol okamžite použiť.

Technologický uzol vykládky, drvenia a dopravy surovín bol prevádzkovaný v rozpore s platnou dokumentáciou (integrované povolenie, súbor TPP a TOO, prevádzkové predpisy), nakoľko prevádzkovateľ vyradil filtračné zariadenie z prevádzky a vykonal zmeny v odsávaní bez predchádzajúceho súhlasu orgánu štátnej správy. V súbore TPP a TOO nie sú pre technologický uzol vykládky, dopravy a prípravy surovín definované nevyhnutné prechodové stavy, zariadenie môže byť v činnosti len pri funkčnej filtrácii. V zmysle ustanovení predpisov o ochrane ovzdušia môže byť technologické zariadenie v prevádzke bez odlučovacieho zariadenia, ak je možné jeho opravu vykonať do 24 hod. od zistenia poruchy. Celková doba prevádzky bez filtračného zariadenia nesmie prekročiť 120 hodín za rok.

2. Podmienky v časti II. A.5. Podmienky pre prevádzku technologických zariadení, bod 5.1

5.1 Prevádzkovateľ je povinný vykonávať činnosť v prevádzke a dodržiavať hodnoty technicko-prevádzkových parametrov v súlade s platným Súborom technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení na zabezpečenie ochrany ovzdušia pri prevádzke zdroja znečisťovania.

a podmienka v časti II. C. Opatrenie na prevenciu znečisťovanie, najmä použitím najlepších dostupných techník, bod 4.

4. Prevádzkovateľ je povinný preukázateľne vykonávať pravidelnú kontrolu a údržbu filtračných zariadení na odlučovanie tuhých znečisťujúcich látok. V prípade nedodržania tlakovej diferencie určenej výrobcom filtra, vykonať opatrenia na zabezpečenie správnej činnosti filtračného zariadenia.

Zistený stav	Dodržané
Opis	Áno

Filtre F3 a F4 sú vybavené kontinuálnym snímaním tlakovej straty s vyvedením na riadiaci počítač. Údaje sa 1x za smenu zapisujú do prevádzkového záznamu. Pri rozdieli tlakov mimo nastaveného rozpätia riadiaci systém nastavuje interval regenerácie filtra a pri vysokej tlakovej strate nahlási poruchu a následne odstaví filter. V súbore TPP a TOO je uvedený optimálny interval tlakovej straty pre F4 od 0,1 do 2,5 kPa. Podľa prevádzkových záznamov bol interval dodržaný aj počas uvedených poruchových stavov, riadiaci systém filter neodstavil z prevádzky. Nameraná hodnota Δp v mesiacoch november, december 2016 a január 2017 sa pohybovala v rozmedzí 0,2 - 0,6 kPa, čo bolo na úrovni predpísaného rozsahu. Na zníženie tlakovej straty k spodnej hranici rozpätia riadiaci systém nereaguje. Prevádzkovateľ 1x mesačne vykonáva vizuálnu kontrolu odlučovacích zariadení – posledná kontrola bola zaznamenaná 24.1.2017 – zistené poškodené rukávy na filtroch F1 a F2.

3. Podmienky II.F. Opatrenia na predchádzanie havárií a obmedzenie následkov v prípade havárií, bod 1.

1. Prevádzkovateľ je povinný bezodkladne ohlasovať inšpekciu a príslušným orgánom štátnej správy vzniknuté havárie, ďalšie mimoriadne udalosti v prevádzke a okamžitý nadmerný únik emisií do ovzdušia, vôd a pôdy v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi na úseku štátnej vodnej správy a úseku ochrany ovzdušia.

Zistený stav: **Nedodržané**

Opis: **Áno**

K trvalému odstaveniu filtra došlo dňa 18.1.2017, ohlásenie tohto mimoriadneho stavu prevádzkovateľ uskutočnil až 30.1.2017 pri osobnej návšteve na IŽP Banská Bystrica a následne upresnil formou emailovej komunikácie. Podľa názoru prevádzkovateľa odstavením filtra a čiastočným presmerovaním odsávania nedochádza k nadmernému znečisťovaniu ovzdušia.

J. Zhodnotenie dodržania podmienok povolenia

Inšpekcia na základe vykonanej environmentálnej kontroly konštatuje porušenie podmienok integrovaného povolenia, ktoré je popísané v tejto správe. Zároveň potvrdzuje nesúlad kontrolou zisteného stavu s podmienkami povolenia.

Správa o environmentálnej kontrole č. 3/2017/Rau/P bola vypracovaná v Banskej Bystrici dňa 7.3.2017.

K. Podpisy

Za SIŽP, IŽP Banská Bystrica, OIPK:

Ing. Katarína Raučinová – vedúca odboru IPK, inšpektor

Správa z EK č. 3/2017/Rau/P bola odovzdaná splnomocnenému zástupcovi prevádzkovateľa do vlastných rúk dňa 9.3.2017.